

Giuseppe Stefani, Trieste e l'Austria dopo la restaurazione. Dai carteggi riservati della polizia imperiale. Trieste, 1942, 4°, 563. (Estratto dall'Archeografo Triestino, Ser. IV, Vol. 3 e 4 [52 e 53 della Raccolta]).

Avtor je priobčil 295 dokumentov, večinoma iz tajnih policijskih aktov, ohranjenih v tržaškem drž. arhivu, nekaj pa iz drž. arhivov v Benetkah, Milanu in Neapolju, ki imajo še posebno vrednost, ker je policijski centralni arhiv na Dunaju l. 1926 zgorel. Izbrani so pod vidikom pomembnosti za tržaško zgodovino in obsegajo l. 1813—1835.

V uvodu podaja avtor splošno sliko te razgibane dobe, dokumente same je pa razvrstil v 9 poglavij: vrnitev Avstrije, obrazi iz policijskega sveta, ljudje osovraženega režima, Napoleonova senca, neapoljski izgnanci, politični osumljenci in nadzorovanci, sledovi karbonarstva, tajni svet, v zankah policije. Pripombe so združene na koncu vsakega poglavja. Dodana je bibliografija porabljene literature (6 str.), ki navaja tudi tri slovenska dela.

V dokumentih, posebno pa še v včasih obširnih pripombah se pokažejo znane osebe, važne tudi za našo zgodovino, kakor kancler Metternich, guverner Lattermann, policijska predsednika Hager in Sedlnitzky in dr. Iz pripomb pa vstajajo ponekod celo kratke monografije nekaterih bolj pomembnih osebosti. Tako so obravnavani Domenico Rossetti, avtor slavne »Meditazione«, bivši istrski intendant Angelo Calafati, bivši tržaški župan Carlo de Maffei, osovraženi bivši tržaški mestni svetnik Karl Friedrich von Ossätzky in pod. Posebna zanimiva osebnost pa je dolgoletni tržaški policijski predsednik Carlo Cattanei di Momo sam, s svojim večinoma milim ravnanjem in s politiko odpuščanja, ki je tudi žela uspehe.

Poleg nadzorovanja domačih in tujih frankofilov, francoskih in neapoljskih izgnancev ter konfinirancev, je bila važna naloga tržaške policije lov na pripadnike tajnih družb, ki jih v tej dobi mrgoli: framazonstvo, karbonarstvo (pod več imeni), Giovine Italia, Bund der Jungen, društva za Grško in Poljsko itd. Iz enega ali drugega razloga osumljeni tvorijo najbolj pisano družbo: tako srečamo tudi komponista G. Rossinija, dva škofa, nekega sina znanega slikarja Davida in — nekatere policijske uradnike.

Osebe, ki so bile obsojene na internacijo v Gradcu ali še bolj na severu, je tržaška policija običajno napotila čez Ljubljano in tako najdemo v tej knjigi tudi dosti drobnih vezi med tržaško in ljubljansko policijo. Škoda je le, da objavljeni dokumenti, mogoče zaradi v začetku omenjenega principa izbora, ne prinašajo imen, ki bi našo ožjo zgodovino v prvi vrsti zanimala in doprinesla k poznanju naše razmeroma še malo obdelane restavracijske dobe.

Dr. Melitta Pivec-Stelè.

Bibliografije

V l. 1942 je pri nas izšlo le dvoje personalnih bibliografij:

Janko Polec: **Dr. Rado Kušej.** Življenjepis in bibliografija. Ljubljana, 1942, 4°, 22. (Ponatis iz Zbornika znanstvenih razprav juridične fakultete v Ljubljani 18.)

Janko Polec: **Dr. Metod Dolenc.** Življenjepis in bibliografija. Ljubljana, 1942, 4°, 73. (Ponatis iz Zbornika znanstvenih razprav juridične fakultete v Ljubljani 18.)

Naši bibliografiji prinašata po življenjepisih prvega profesorja cerkvenega prava in prvega profesorja kazenskega prava na ljubljanski univerzi z izredno akribijo sestavljena seznama spisov obeh pokojnikov; za R. Kušaja 68 knjig in razprav, za M. Dolenca pa 632 spisov, razvrščenih v oddelkih kazensko pravo in pravna zgodovina, ločenih še v pododdelkih: knjige in razprave, književna poročila in razno. Tako je omogočen natančen pregled dobršnega dela naše cerkvenopravne, kazenskopravne in pravnozgodovinske literature in važnost teh dveh bibliografij odtehta maloštevilnost prispevkov te panoge.

Dr. M. Pivec-Stelè.

St. XII, 42

030052837

/Ljubljana. Ljudska tisk. /1942/ 4o.

